

PRANEŠIMAS SPAUDAI Nr. 10/25

2025 m. vasario 4 d., Liuksemburgas

Teisingumo Teismo sprendimas byloje C-158/23 | [Keren]¹

Tarptautinė apsauga: pagal Sąjungos teisę nedraudžiama numatyti, kad tarptautinės apsaugos gavėjai tam tikromis sąlygomis privalėtų išlaikyti pilietinės integracijos egzaminą

Tačiau už tokio egzamino neišlaikymą negali būti sistemingai baudžiama

Nyderlandų teisės aktuose, be kita ko, tarptautinės apsaugos gavėjams numatyta pareiga per tam tikrą laikotarpį išlaikyti pilietinės integracijos egzaminą. Nesėkmės atveju gali būti skiriama bauda. Teisingumo Teismas pabrėžė žinių, ypač kalbų, įgijimo svarbą šių žmonių integracijai ir konstatavo, kad tam tikromis sąlygomis valstybės narės turi galimybę nustatyti privalomą dalyvavimą pilietinės integracijos programose ir atitinkamų egzaminų laikymą. Vis dėlto reikia atsižvelgti į labai skirtingas tarptautinės apsaugos gavėjų asmenines aplinkybes. Bauda gali būti skiriama tik išimtiniais atvejais, pavyzdžiui, kai įrodoma, kad asmuo nuolat neturi noro integruotis. Be to, tai, kad tarptautinės apsaugos gavėjas iš esmės turi padengti visas išlaidas, susijusias su integracijos programos kursais ir egzaminais, yra nepagrįsta našta.

Eritrėjos pilietis atvyko į Nyderlandus būdamas 17 metų ir buvo pripažintas tarptautinės apsaugos gavėju. Kai jam sukako 18 metų, Nyderlandų valdžios institucijos jį informavo apie Nyderlandų teisėje nustatytą pareigą dalyvauti pilietinės integracijos mokymuose. Taigi iš esmės per trejus metus jis turėjo išlaikyti visas pilietinės integracijos egzamino dalis. Šis terminas buvo pratęstas bendram vienu metų laikotarpiui, nes jis ilgą laiką gyveno prieglobsčio prašytojų priėmimo centre ir mokėsi. Vis dėlto jaunas eritrėjietis neatvyko į tam tikrus kursus ir egzaminus, o t y, kuriuos laikė, neišlaikė.

Valdžios institucijos skyrė jam 500 EUR baudą ir nurodė grąžinti visą 10 000 EUR paskolą, kurią administracija jam suteikė pilietinės integracijos programos išlaidoms finansuoti, motyvuodama tuo, kad jis šios programos neįvykdė per nustatytą terminą. Vėliau jis buvo atleistas nuo pareigos įgyvendinti šią programą, nes tuo metu buvo įdėjęs pakankamai pastangų jai įgyvendinti. Tačiau, net ir po šio atleidimo, jo pareiga sumokėti baudą ir grąžinti paskolą išliko.

Jis kreipėsi į Nyderlandų teismus, ir Nyderlandų *Conseil d'État* (Valstybės Taryba) nusprendė pateikti Teisingumo Teismui prejudicinių klausimų dėl Nyderlandų sistemos suderinamumo su Tarptautinės apsaugos direktyva².

Savo sprendime **Teisingumo Teismas konstatavo, kad pagal šią direktyvą nedraudžiami nacionalinės teisės aktai, pagal kuriuos tarptautinės apsaugos gavėjai tam tikromis sąlygomis įpareigojami išlaikyti pilietinės integracijos egzaminą.**

Šiuo klausimu Teisingumo Teismas pabrėžė, kad **svarbu įgyti priimančiosios valstybės narės kalbos žinių ir žinių apie priimančiosios valstybės narės visuomenę, siekiant skatinti tarptautinės apsaugos gavėjų integraciją į priimančiosios valstybės narės visuomenę ir palengvinti jų galimybes, ypač patekti į darbo rinką ir gauti profesinį mokymą.** Be to, jis pažymėjo, kad valstybės narės šiomis aplinkybėmis turi tam tikrą diskreciją. Vis dėlto būtina

atsižvelgti į labai skirtingas tarptautinės apsaugos gavėjų asmenines aplinkybes, juo labiau į jų ypatingą pažeidžiamumą, o būtent tai ir pateisina šios apsaugos suteikimą.

Taigi **reikia atsižvelgti į konkrečias individualias aplinkybes, kaip antai atitinkamo asmens amžių, išsilavinimo lygį, finansinę padėtį ar sveikatos būklę**. Be to, turėtų būti reikalaujama elementaraus lygio žinių pilietinės integracijos egzaminui išlaikyti, neviršijant to, kas būtina tarptautinės apsaugos gavėjų integracijai į priimančiosios valstybės narės visuomenę skatinti, ir atsižvelgiant į tai, kad atitinkami asmenys atitinkamoje valstybėje narėje dar nėra apsigyvenę ilgam laikui. Galiausiai bet kuris tarptautinės apsaugos gavėjas turėtų būti atleistas nuo pareigos išlaikyti šį egzaminą, jei jam pavyksta įrodyti, kad jis jau yra faktiškai integravęsis.

Bet kuriuo atveju už tokio egzamino neišlaikymą negali būti sistemingai baudžiama bauda. Tokia sankcija gali būti skirta tik išimtiniais atvejais, kai, remiantis objektyviais įrodymais, įrodomas nuolatinis noro integruotis nebuvimas. Be to, tokia bauda bet kuriuo atveju negali būti tokio dydžio, kad atitinkamam gavėjui būtų užkrauta nepagrįsta finansinė našta, atsižvelgiant į jo asmeninę ir šeiminių padėtį.

Šiuo atveju Nyderlandų teisės aktuose numatyta bauda taikoma sistemingai ir gali siekti 1 250 EUR. Atrodo, kad tokia priemonė yra akivaizdžiai neproporcinga, palyginti su šiais teisės aktais siekiamu tikslu.

Be to, tai, kad tarptautinės apsaugos gavėjui iš esmės tenka visos pilietinės integracijos programos kursų ir egzaminų išlaidos, kenkia tikslui užtikrinti veiksmingą šio apsaugos gavėjo integraciją į priimančiosios valstybės narės visuomenę. Dėl tokios pareigos jam užkraunama nepagrįsta našta, trukdanti ne tik veiksmingai pasinaudoti pilietinės integracijos programa, bet ir pačiam gavėjui naudotis kitomis teisėmis ir lengvatomis, kurias jis turi pagal Direktyvą 2011/95.

PRIMINIMAS. Kreipimaisi dėl prejudicinio sprendimo priėmimo valstybių narių teismams, nagrinėjantiems juose iškeltas bylas, suteikia galimybę pateikti Teisingumo Teismui klausimus dėl Sąjungos teisės išaiškinimo ar Sąjungos teisės akto galiojimo. Teisingumo Teismas nenagrinėja nacionalinės bylos. Remdamasis Teisingumo Teismo sprendimu, šią bylą turi išspręsti nacionalinis teismas. Šis sprendimas taip pat privalomas kitiems nacionaliniams teismams, nagrinėjantiems panašias problemas.

Žiniasklaidai skirtas neoficialus dokumentas, neįpareigojantis Teisingumo Teismo.

[Visas sprendimo tekstas ir jo santrauka, jeigu rengiama](#), nuo paskelbimo dienos prieinami CURIA tinklalapyje.

Kontaktinis asmuo: Stefaan van der Jeught, ☎ (+352) 4303 2170.

Sprendimo paskelbimo posėdžio vaizdai prieinami „[Europe by Satellite](#)“, ☎ (+32) 2 2964106.

Likite su mumis!

¹ Šios bylos pavadinimas išgalvotas. Jis neatitinka jokios bylos šalies tikrojo vardo, pavardės ar pavadinimo.

² 2011 m. gruodžio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos [direktyva 2011/95/ES](#) dėl trečiųjų šalių piliečių ar asmenų be pilietybės priskyrimo prie tarptautinės apsaugos gavėjų, vienodo statuso pabėgėliams arba papildomą apsaugą galintiems gauti asmenims ir suteikiamos apsaugos pobūdžio reikalavimų.